

MADANIYAT VA SAN'AT SOHASIDA BOLALAR MUSIQA VA SAN'AT MAKTABLARI UCHUN YARATILAYOTGAN YANGI IMKONIYATLAR

Primov Xayitmurod Bobomurodovich

Termiz shahar 1- sonli Bolalar musiqa va san'at maktabi direktori

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida madaniyat va san'at sohasini rivojlantirish jarayonida bolalar musiqa va san'at maktablari faoliyatini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan yangi imkoniyatlar, islohotlar va innovatsion yondashuvlar tahlil qilinadi. Xususan, normativ-huquqiy asoslar, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, raqamli texnologiyalarni joriy etish, pedagog kadrlar salohiyatini oshirish hamda iqtidorli yoshlarni aniqlash va rag'batlantirish mexanizmlarining ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, musiqa va san'at maktablarining bolalar ma'naviy-axloqiy, estetik va ijodiy rivojidagi o'rni ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: Madaniyat va san'at, musiqa maktablari, san'at maktablari, estetik tarbiya, iqtidorli bolalar, innovatsion ta'lim, pedagogik imkoniyatlar.

Bugungi globallashuv sharoitida jamiyatning ma'naviy-ma'rifiy taraqqiyotida madaniyat va san'at sohasining o'rni beqiyosdir. Ayniqsa, bolalar musiqa va san'at maktablari yosh avlodda estetik didni shakllantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashda muhim ijtimoiy institut sifatida namoyon bo'lmoqda. So'nggi yillarda O'zbekistonda ushbu sohani rivojlantirish, bolalar musiqa va san'at maktablari faoliyatini zamonaviy talablar asosida tashkil etish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Bolalar musiqa va san'at maktablarining jamiyatdagi o'rni. Bolalar musiqa va san'at maktablari nafaqat professional ijrochilarni tayyorlash, balki bolalarda ijodiy fikrlash, estetik tafakkur va madaniy savodxonlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu ta'lim muassasalari orqali bolalar musiqa, tasviriy san'at, xoreografiya, teatr san'ati kabi

yoʻnalishlar bilan tanishib, oʻz qobiliyatlarini namoyon etish imkoniyatiga ega boʻladilar. Bu esa ularning shaxs sifatida har tomonlama kamol topishiga ijobiy taʼsir koʻrsatadi.

Normativ-huquqiy asoslar va davlat siyosati. Soʻnggi yillarda bolalar musiqa va sanʼat maktablari faoliyatini tartibga soluvchi meʼyoriy-huquqiy hujjatlar takomillashtirildi. Davlat tomonidan qabul qilingan qaror va farmonlar ushbu muassasalarning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, oʻquv dasturlarini yangilash, oʻqituvchilar mehnatini munosib ragʻbatlantirishga qaratilgan. Bu esa taʼlim sifatini oshirish va bolalar qamrovini kengaytirishda muhim omil boʻlib xizmat qilmoqda.

Moddiy-texnik baza va infratuzilmani rivojlantirish. Bolalar musiqa va sanʼat maktablari uchun yaratilayotgan yangi imkoniyatlarning muhim yoʻnalishlaridan biri moddiy-texnik bazani zamonaviylashtirishdir. Yangi musiqa asboblari, tasviriy sanʼat jihozlari, ovoz yozish va sahnalashtirish texnikalari bilan taʼminlash oʻquv jarayonining samaradorligini oshiradi. Shuningdek, maktab binolarini rekonstruksiya qilish va yangi taʼlim muassasalarini barpo etish orqali bolalar uchun qulay va xavfsiz muhit yaratilmoqda.

Raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar. Raqamli texnologiyalarni taʼlim jarayoniga joriy etish bolalar musiqa va sanʼat maktablari faoliyatida yangi bosqichni boshlab berdi. Onlayn darslar, virtual mahorat saboqlari, elektron oʻquv resurslari va multimedia vositalaridan foydalanish oʻquvchilarning bilim va koʻnikmalarini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Bu, ayniqsa, chekka hududlardagi bolalar uchun teng taʼlim imkoniyatlarini yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Pedagog kadrlar salohiyatini oshirish. Taʼlim sifati, avvalo, pedagog kadrlar salohiyatiga bogʻliq. Shu bois bolalar musiqa va sanʼat maktablari oʻqituvchilarining malakasini oshirish, ularni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan qurollantirishga alohida eʼtibor qaratilmoqda. Malaka oshirish kurslari, seminar-treninglar va ijodiy ustaxonalar pedagoglarning kasbiy mahoratini yuksaltirishga xizmat qilmoqda.

Iqtidorli bolalarni aniqlash va qoʻllab-quvvatlash. Iqtidorli bolalarni erta aniqlash va ularni har tomonlama qoʻllab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishlaridan

biridir. Turli tanlovlar, festivallar, ko‘rik-tanlovlar orqali bolalarning ijodiy qobiliyatlari namoyon etilib, ularning kelgusida professional san’atkor bo‘lib yetishishiga zamin yaratilmoqda.

Termiz shahar 1-sonli bolalar musiqa va san’at maktabi faoliyati misolida yaratilayotgan imkoniyatlar. Bugungi kunda Surxondaryo viloyatida madaniyat va san’at sohasini rivojlantirishda Termiz shahar 1-sonli bolalar musiqa va san’at maktabi muhim o‘rin egallab kelmoqda. Ushbu ta’lim muassasasi yosh avlodning musiqiy va badiiy iste’dodini aniqlash, rivojlantirish hamda qo‘llab-quvvatlashga yo‘naltirilgan faoliyati bilan ajralib turadi. Maktabda bolalarning yosh va individual xususiyatlarini inobatga olgan holda ta’lim-tarbiya jarayoni tashkil etilgan.

Termiz shahar 1-sonli bolalar musiqa va san’at maktabida musiqa ijrochiligi, xonandalik, xalq cholg‘u asboblari, tasviriy va amaliy san’at yo‘nalishlari bo‘yicha mashg‘ulotlar olib boriladi. O‘quv jarayonida milliy musiqiy merosimizni o‘rgatish bilan bir qatorda zamonaviy ijodiy yondashuvlardan ham keng foydalanilmoqda. Bu esa o‘quvchilarda milliy qadriyatlarga hurmat, ijodiy tafakkur va estetik didni shakllantirishga xizmat qiladi.

So‘nggi yillarda mazkur maktabda moddiy-texnik bazani mustahkamlash borasida ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirildi. Zamonaviy musiqa asboblari, o‘quv xonalari va sahna jihozlari bilan ta’minlash ta’lim sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shuningdek, maktab o‘qituvchilari uchun malaka oshirish kurslari va ijodiy seminarlar tashkil etilishi pedagog kadrlar salohiyatini yuksaltirishga imkon yaratmoqda.

Termiz shahar 1-sonli bolalar musiqa va san’at maktabi o‘quvchilari turli viloyat, respublika va madaniy tanlovlarda faol ishtirok etib, sovrinli o‘rinlarni egallab kelmoqdalar. Bu holat maktabda olib borilayotgan ta’lim-tarbiya ishlarining samaradorligini yaqqol namoyon etadi. Mazkur maktab faoliyati bolalar musiqa va san’at maktablari uchun yaratilayotgan yangi imkoniyatlarning amaliy natijasi sifatida qaralishi mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, O‘zbekiston Respublikasida madaniyat va san‘at sohasini rivojlantirishga qaratilgan izchil islohotlar bolalar musiqa va san‘at maktablari faoliyatini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ushbu jarayonda ta‘limning mazmunini yangilash, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, raqamli va innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda pedagog kadrlar salohiyatini oshirish muhim ustuvor yo‘nalishlar sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Termiz shahar 1-sonli bolalar musiqa va san‘at maktabi faoliyati mazkur islohotlarning amaliy ifodasi bo‘lib, u yerda bolalarning musiqiy va badiiy qobiliyatlarini rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlar yaratilgan. Maktabda milliy va zamonaviy san‘at yo‘nalishlarining uyg‘unlashuvi, ijodiy muhitning shakllantirilishi hamda iqtidorli bolalarni aniqlash va qo‘llab-quvvatlash tizimi ta‘lim samaradorligini oshirmoqda.

Shuningdek, mazkur ta‘lim muassasasining respublika va viloyat miqyosidagi tanlovlardagi yutuqlari bolalar musiqa va san‘at maktablarining jamiyat ma‘naviy hayotidagi muhim o‘rnini tasdiqlaydi. Umuman olganda, bolalar musiqa va san‘at maktablari faoliyatini rivojlantirish nafaqat professional san‘atkorlarni tayyorlashga, balki yosh avlodning estetik tafakkuri, ijodiy salohiyati va ma‘naviy barkamolligini ta‘minlashga xizmat qiladi. Bu esa mamlakatda madaniyat va san‘at sohasining barqaror rivojlanishiga mustahkam zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari to‘plami–Toshkent 2018–2024
2. Karimov I.A. Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma‘naviyat, 2008.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
4. Qodirov B. Madaniyat va san‘at pedagogikasi. – Toshkent: Fan, 2019.
5. Rasulov A. Bolalar estetik tarbiyasi asoslari. – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
6. Abdullayeva M. San‘at ta‘limida innovatsion yondashuvlar. – Toshkent, 2021.
7. Yo‘ldoshev J. Pedagogik texnologiyalar va mahorat. – Toshkent: Istiqlol, 2018.
8. Ismoilova N. Musiqa ta‘limi metodikasi. – Toshkent: Musiqa, 2022